

Sygnatura akt XVIII C 344/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 4 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XVIII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Śliwa

Protokolant: p.o. stażysty Edyta Budzińska

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2017 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa T. D., H. D.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. na rzecz powodów małżonków T. D.

i H. D. z tytułu nakładów kwotę 20.160,05 zł (dwadzieścia tysięcy sto sześćdziesiąt złotych pięć groszy) z odsetkami:

- ustawowymi od dnia 1 listopada 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.,

- ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.

2. W pozostałym zakresie powództwo z tytułu nakładów oddala.

3. Kosztami procesu obciąża powodów w 27 %, a pozwanego w 73 % i z tego tytułu:

a) zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 7.974,60 zł (siedem tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt cztery złote sześćdziesiąt groszy),

b) nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu z tytułu nieuiszczonych kosztów sądowych:

- od powodów kwotę 1.075,96 zł (jeden tysiąc siedemdziesiąt pięć złotych dziewięćdziesiąt sześć groszy),

- od pozwanego kwotę 2.909,06 zł (dwa tysiące dziewięćset dziewięć złotych sześć groszy).

SSO Agnieszka Śliwa

UZASADNIENIE

WYROKU KOŃCOWEGO

Powodowie T. D. i H. D. w pozwie skierowanym przeciwko pozwanemu (...) Sp. z o.o. w P. wnieśli o zasądzenie na swoją rzecz kwoty 76.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych, w tym opłaty

od pełnomocnictwa, jak również kosztów przygotowania opinii rzeczoznawcy majątkowego i akustyka w wysokości 3.690 zł.

W uzasadnieniu powodowie wskazali, że ich nieruchomości znajduje się w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania. Po wprowadzeniu strefy ograniczonego użytkowania lotniska P. – Ł. budynek nie spełnia wymogów technicznych zapewniających właściwy klimat akustyczny, a wartość nieruchomości spadła. Powodowie wskazali, że uchwała Sejmiku Województwa (...) nr XVIII/302/12 z dnia 30 stycznia 2012 r. w sposób istotny wpłynęła na treść ich prawa własności, powodując uszczuplenie uprawnień właścicielskich. Najistotniejszym ograniczeniem z korzystania nieruchomości, w ocenie powodów, poza ograniczeniami w przeznaczeniu terenu, jest konieczność znoszenia przez nich normatywnie dopuszczonych przekroczeń norm hałasu. Jako podstawę prawną swoich roszczeń powodowie wskazali art. 129 ust. 2 i art. 136 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Odpis pozwu został doręczony pozwanemu w dniu 24 października 2013 r.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie solidarnie od powodów na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

Pozwany zarzucił, że na powodów nie nałożono żadnych ograniczeń co do przeznaczenia nieruchomości czy korzystania z niej. W ocenie pozwanego położenie nieruchomości w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania postrzegane jest jako atrakcyjne, zapewniające lepszą infrastrukturę w pobliżu nieruchomości, lepsze drogi, nowe inwestycje, miejsca pracy czy atrakcyjność podróżowania. Pozwany podkreślił, że lotnisko od lat stanowi, zarówno w pozytywnym, jak i w negatywnym wymiarze, czynnik cenotwórczy przy określaniu wartości nieruchomości znajdujących się w strefie możliwego oddziaływania tegoż lotniska, a wprowadzenie obszaru ograniczonego użytkowania stanowi tylko pewne usankcjonowanie istniejącego od lat stanu faktycznego. Zdaniem pozwanego objęcie obszarem ograniczonego użytkowania zabudowy mieszkaniowej położonej w strefie wewnętrznej miało na celu zagwarantowanie dodatkowej ochrony dla nieruchomości położonych w najbliższym otoczeniu lotniska. Działania z tym związane stabilizują rynek i nie powodują zmniejszenia wartości nieruchomości. Pozwany podkreślił też, że na powodów nie nałożono żadnych ograniczeń co do przeznaczenia nieruchomości, ani sposobu korzystania z niej. Odnośnie poziomu hałasu określonego w rozporządzeniu o wprowadzeniu strefy, pozwany podniósł, że natężenie to dotyczy najgorszej, hipotetycznej doby w roku, przy rozwoju lotniska do 2034 r. Faktycznie wyznaczona granica hałasu może nie zostać nigdy osiągnięta. W zakresie sytuacji akustycznej wokół lotniska, pozwany wskazał na podejmowane przez siebie działania mające na celu ograniczenie poziomu hałasu. Pozwany wskazał na rozwój lotniska, istotne daty oraz spadek liczby operacji lotniczych. Pozwany zakwestionował również żądanie dotyczące nakładów na rewitalizację akustyczną budynku.

Pismem z dnia 16 czerwca 2014 r. powodowie rozszerzyli powództwo w zakresie żądania odszkodowania tytułem spadku wartości nieruchomości do kwoty 46.056 zł z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Pozwany otrzymał powyższe pismo w dniu 18 czerwca 2014 r., nie domagał się jego odrębnego doręczenia przez Sąd i co do rozszerzonego żądania pozwu wniósł jak co do pierwotnie zgłoszonego żądania (oświadczenie k. 939).

Wyrokiem częściowym z dnia 14 lipca 2016 roku zasądzono od pozwanego (...) sp. z o.o. w P. tytułem odszkodowania za spadek wartości nieruchomości solidarnie na rzecz powodów kwotę 45.508 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 32.500 zł od dnia 1 listopada 2013 roku do dnia zapłaty, od kwoty 13.008 zł od dnia 26 czerwca 2014 roku do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie powództwo oddalono.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2017 roku oddalił apelację pozwanego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Lotnisko P. - Ł. powstało w 1913 r. jako pruskie lotnisko wojskowe w Ł. pod P.. Przed I wojną światową, a także w czasie jej trwania, na lotnisku funkcjonowała szkoła pilotów, obserwatorów i mechaników, poza tym naprawiano samoloty

i składowano sprzęt lotniczy. W latach 1931 - 1938 nastąpiła rozbudowa cywilnej części lotniska, port w Ł. stał się drugim po W. - O. lotniskiem w kraju.

W 1987 r. powstało Przedsiębiorstwo Państwowe (...), które przejęło zarządzanie lotniskiem w Ł..

W 1993 r. przystąpiono do budowy nowego terminalu pasażerskiego, uruchomiono pierwsze połączenie zagraniczne do Düsseldorfu.

W 1996 r. rozpoczęto rozbudowę i modernizację terminalu (przeprojektowanie całego obiektu, zmiana funkcjonalności pomieszczeń, połączenie hal przylotów i odlotów) oraz podpisano porozumienia w sprawie utworzenia spółki (...). W dniu 11 lipca 1997 r. utworzono spółkę (...), której udziałowcami zostali Przedsiębiorstwo Państwowe (...), Miasto P. oraz Skarb Państwa.

W 2000 r. rozpoczęto prace przy budowie terminalu pasażerskiego, przystąpiono do modernizacji i rozbudowy płyty postojowej samolotów, uruchomiono połączenia do Brukseli i zawarto porozumienia o współpracy z Frankfurt Airport.

W 2001 r. oddano do użytku dwa nowoczesne terminale: pasażerski i cargo oraz nową płytę postojową.

W 2002 r. uruchomiono połączenia do W. i Frankfurtu nad Menem. W 2003 r. uruchomiono połączenia do Kolonii/Bonn, Wiednia, Monachium i Londynu, a także oddano do użytkowania zmodernizowany terminal GA. W 2004 r. uruchomiono połączenia do Brukseli i Monachium. W latach 2005 - 2007 uruchomiono kolejne połączenia do Londyn Luton, Londyn Stansted, Dublin, Liverpoolu, Sztokholmu, Barcelona-Girona, Bristolu, Dortmundu, East Midlands, Londyn Gatwick, Edynburga, Paryż-Beauvais, Rzym-Ciampino i Krakowa.

W 2008 r. przystąpiono do rozbudowy terminala pasażerskiego i dostosowano infrastrukturę do obsługi ruchu w strefie Schengen.

W dniu 28 lutego 2011 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w P. wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia „Rozbudowa i modernizacja (...)”.

W kwietniu 2011 r. rozpoczęto rozbudowę terminala pasażerskiego, a w czerwcu 2011 r. rozpoczęto rozbudowę płaszczyzn lotniskowych. W lipcu 2012 r. rozpoczęto kontynuację rozbudowy terminala pasażerskiego - początek prac przy budowie nowej sortowni bagażu oraz rozbudowie strefy odlotów.

Rozwój lotniska w kolejnych dziesięcioleciach skutkowało wzrostem liczby pasażerów obsługiwanych przez port lotniczy. W 2000 r. skorzystało z niego 227.847 pasażerów, przy liczbie 13.225 operacji lotniczych. W 2008 r. natomiast z portu skorzystało już 1.274.679 pasażerów, a operacji lotniczych odnotowano w liczbie 23.609. W 2012 r. z portu skorzystało 1.595.221 pasażerów i odbyło się 25.261 operacji lotniczych.

Lotnisko cywilne P. - Ł. jest własnością pozwanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P..

Okoliczności bezsporne, a nadto dowód: decyzja w przedmiocie środowiskowego uwarunkowania dla przedsięwzięcia „Rozbudowa i modernizacja (...)” - k. 148-156, 524-540, 587- 598, 624-627, procedury AIP – k. 157-168, informacja dotycząca sposobu wdrożenia warunków wynikających z decyzji RDOŚ o środowiskowych uwarunkowaniach – k. 169-174, Raport o oddziaływaniu na środowisko – k. 185-186, 541-572, protokół kontroli – k. 187-193, dane ze strony internetowej pozwanego, dokumenty k. 175- 178.

W dniu 30 stycznia 2012 r. Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę nr XVIII/302/12 w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P..

Uchwała utworzyła obszar ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P., którego zarządcą jest (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.. Przedmiotowa uchwała wyznaczyła zewnętrzną granicę obszaru ograniczonego użytkowania na podstawie: (1) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia LAeqD = 55 dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych; (2) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy LAeqN = 45

dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych; (3) izol linii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $L_{AeqD} = 50$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska; (4) izol linii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $L_{AeqN} = 40$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska.

Na obszarze ograniczonego użytkowania wyodrębniono dwie strefy: (1) zewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca granicą obszaru ograniczonego użytkowania, a od wewnątrz linia będąca obwiednią izol linii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $L_{AeqD} = 60$ dB oraz dla nocy $L_{AeqN} = 50$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych oraz izol linii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $L_{AeqD} = 55$ dB oraz dla nocy $L_{AeqN} = 45$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska; (2) wewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca obwiednią, o której mowa w pkt 1, a od wewnątrz linia biegnąca wzdłuż granicy terenu lotniska.

Postanowiono nadto, że jeżeli granica obszaru ograniczonego użytkowania lub granica strefy wewnętrznej przebiega przez budynek mieszkalny jednorodzinny, szpital, dom opieki społecznej, budynek związany ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, wówczas budynek włącza się odpowiednio do strefy zewnętrznej lub strefy wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania. Jeżeli granica strefy wewnętrznej przebiega przez budynek zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zamieszkania zbiorowego lub mieszkaniowo-usługowy, wówczas budynek włącza się do strefy wewnętrznej, przy czym, w przypadku budynków mieszkaniowo-usługowych, dotyczy to wyłącznie części mieszkaniowej.

W uchwale wprowadzono ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości. I tak, w strefie zewnętrznej:

- a) zabrania się budowy nowych szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- b) dopuszcza się rozbudowę, odbudowę oraz nadbudowę istniejących szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- c) zabrania się tworzenia stref ochronnych "A" uzdrowisk,

Natomiast w strefie wewnętrznej:

- a) zabrania się budowy nowych szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- b) dopuszcza się rozbudowę, odbudowę oraz nadbudowę istniejących szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- c) zabrania się tworzenia stref ochronnych "A" uzdrowisk,
- d) dopuszcza się lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej, pod warunkiem zapewnienia właściwego komfortu akustycznego w pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej.

W uchwale wprowadzono wymagania techniczne dotyczące budynków położonych w strefie zewnętrznej w postaci: obowiązku zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynkach szpitali, domów opieki społecznej i związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. Natomiast w strefie wewnętrznej w postaci: obowiązku zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej.

W uchwale wskazano, że przez odpowiednią izolacyjność akustyczną przegród budowlanych należy rozumieć izolacyjność akustyczną określoną zgodnie z Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej z uwzględnieniem

poziomu hałasu powodowanego przez starty, lądowania, przeloty statków powietrznych, operacje naziemne i inne źródła hałasu związane z funkcjonowaniem lotniska, przy zapewnieniu wymaganej wymiany powietrza w pomieszczeniu, a także wymaganej izolacyjności cieplnej. Wskazano również, że przez właściwy klimat akustyczny w budynkach rozumie się poziom dźwięku zgodny z obowiązującymi Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej.

Powyższa uchwała weszła w życie w dniu 28 lutego 2012 r.

Okoliczności bezsporne, uchwała – k. 24-27.

O dnia 28 listopada 2007 r. właścicielami nieruchomości położonej w P., przy ul. (...) stanowiącej działkę nr (...), zabudowanej jednorodzinny domem mieszkalnym w zabudowie szeregowej, dla której Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu prowadzi księgę wieczystą (...) są na prawach wspólności majątkowej ustawowej małżeńskiej powodowie T. D. i H. D.. Wcześniej przysługiwało im prawo użytkowania wieczystego tej nieruchomości wraz z prawem własności budynku na niej posadowionego.

Okoliczności bezsporne, nadto dowód: odpis księgi wieczystej - k. 15-23, wypis z rejestru gruntów – k. 28, wyrys z mapy ewidencyjnej – k. 29, 30

Zgodnie z załącznikami do uchwały Sejmiku Województwa (...) nr XVIII/302/12, w/w nieruchomość powodów znajduje się na terenie objętym strefą wewnętrzną (...) ograniczonego (...) w P..

Okoliczność bezsporna

Na dzień wejścia w życie powołanej wyżej uchwały Sejmiku Województwa (...), przedmiotowa nieruchomość zabudowana była domem jednorodzinny, w zabudowie szeregowej, dwukondygnacyjny, całkowicie podpiwniczony, wykonany w technologii tradycyjnej murowanej z dachem płaskim.

Zgodnie z obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego, nieruchomość powodów znajduje się na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną.

Dowód: opinia biegłego sądowego J. W. – k. 219-274.

Wprowadzenie obszaru ograniczonego użytkowania powoduje, że dopuszczona jest działalność lotniska pogarszająca klimat akustyczny w środowisku, w tym w otoczeniu budynku powodów. Gdyby działalność lotniska nie powodowała przekroczeń powszechnie obowiązujących poza obszarem ograniczanego użytkowania, dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku, budynek powodów spełniałby wymagania polskich norm z zakresu izolacyjności akustycznej dla występujących w środowisku poziomów hałasu. Aktualnie budynek powodów wymaga dodatkowych nakładów w celu dotrzymania norm co do izolacyjności akustycznej dla poziomu hałasu powodowanego działalnością (...).

Zapewnienie właściwych warunków akustycznych w budynku powodów wymaga podjęcia działań zwiększających izolacyjność akustyczną przegród zewnętrznych, tj. wymiany w budynku w 7 okien: na parterze trzech okien w pokoju dziennym na okna o izolacyjności $RA_2 \geq 30$ dB, a na piętrze: 2 okien w pokojach na okna o izolacyjności $RA_2 \geq 29$ dB, jednego okna na okno o izolacyjności $RA_2 \geq 27$ dB i jednego okna na okno o izolacyjności $RA_2 \geq 30$ dB. Ponieważ wzrost izolacyjności akustycznej stolarki okiennej powoduje ograniczenie infiltracji powietrza do wnętrza budynku, adaptacja akustyczna obejmuje również działania służące poprawie sprawności systemu wentylacji, tj. instalację 8 nawiewników ściennych higrosterownych EHT 780 z tłumikiem akustycznym i okapem akustycznym. Ze względu na zapotrzebowanie na stolarkę budowlaną o wysokiej izolacyjności akustycznej, nie może mieć zastosowania standardowa oferta cenowa produktów, dotycząca okien o typowych, powszechnie stosowanych izolacyjnościach akustycznych. Zapewnienie znacznej izolacyjności akustycznej okna wymaga zastosowania odpowiedniego oszklenia,

a także odpowiedniego starannego montażu, w związku z czym wzrost wymagań dotyczących izolacyjności pociąga za sobą wzrost cen w stosunku do okien standardowych.

Wartość ww. nakładów, niezbędnych dla zachowania prawidłowego klimatu akustycznego w budynku powodów według cen aktualnych wynosi kwotę 20.160,05 zł.

Dowód: opinie biegłej sądowej T. W. k. 798 – 834, opinia uzupełniająca biegłej T. W. k. 881 – 905 oraz J. W. k. 1225 – 1233, opinia uzupełniająca biegłego J. W. z dnia 5 stycznia 2017 roku k. 1239 - 1244 wyjaśnienia biegłej T. W. do opinii e – protokół rozprawy z dnia 7 czerwca 2016 roku, wyjaśnienia biegłego J. W. do opinii e – protokół rozprawy z dnia 27 czerwca 2017 roku.

Przedstawiony stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

Sąd dał wiarę powołanym wyżej dokumentom stanowiącym podstawę ustaleń faktycznych, gdyż nie były przez strony kwestionowane, jak również nie budziły wątpliwości sądu co do ich prawdziwości i autentyczności. Podkreślić przy tym należy, że zgodnie z art. 244 § 1 k.p.c. dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Z kolei w świetle art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Ustalenia faktyczne w sprawie sąd oparł także na opiniach biegłych sądowych – akustyka T. W. oraz biegłego z dziedziny akustyki budowlanej i budownictwa J. W., uzupełnionych opiniami uzupełniającymi w odpowiedzi na uwagi stron do opinii oraz ustnymi zeznaniami złożonymi przez biegłych na rozprawach.

W pierwszej kolejności podkreślenia wymaga, iż opinia biegłego podobnie jak inne dowody podlega ocenie według art. 233 § 1 k.p.c., lecz co odróżnia ją pod tym względem to szczególne kryteria oceny, które stanowią poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej (vide: wyrok SN z dnia 15 listopada 2002 roku, V CKN 1354/00, LEX nr 77046).

W ocenie Sądu opinia biegłej dr T. W. wraz z jej uzupełnieniami i ustnymi wyjaśnieniami biegłej nie budziła co do zasady żadnych wątpliwości pod względem merytorycznym i stanowiła podstawę dokonanych przez Sąd ustaleń faktycznych (poza wskazaną przez biegłą w opinii uzupełniającej i ustnych wyjaśnieniach koniecznością montażu systemu klimatyzacji mechanicznej z rekuperatorem – o czym poniżej). Należy wskazać, iż biegła posiada niezbędną wiedzę i doświadczenie zawodowe, pozwalające wydać opinię na wskazany przez Sąd temat. Wnioski, wyciągnięte przez biegłą, są logiczne i przekonujące. Opinię biegłej sądowej T. W., obszerną i szczegółową, Sąd uznał za w pełni przekonującą. W tym miejscu trzeba podkreślić, że Sąd nie jest obowiązany dążyć do sytuacji, aby opinią biegłego zostały przekonane obydwie strony, co zresztą najczęściej jest prawie niemożliwe, gdyż opinia korzystna dla jednej strony, nie przekonuje strony przeciwnej. Wystarczy zatem, że opinia jest przekonująca dla Sądu, który wiążąco też ocenia, czy biegły wyjaśnił wątpliwości zgłoszone przez stronę (zob. wyrok SN z dnia 19.05.1998r., II UKN 55/98, OSNP 1999/10/351).

Należy również wskazać, że strona pozwana nie przedstawiła dowodów, zdolnych podważyć konkluzje opinii biegłej T. W. w zakresie stanowiącym podstawę ustaleń faktycznych. Polemika pozwanego z opinią pozostaje tutaj gołosłowna. Należy podkreślić, że biegła T. W. wyjaśniła w sposób zrozumiały metodologię swojej pracy. Wykonując opinię, określiła poziom hałasu powodowanego funkcjonowaniem lotniska P. - Ł. na terenie nieruchomości powodów biegła stosowała zasady i tryb przewidziany w przepisach rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, a także zastosowała normy „Akustyka budowlana. Ochrona przed hałasem pomieszczeń w budynkach. Dopuszczalne wartości dźwięku w pomieszczeniach” oraz „Akustyka budowlana. Ochrona przed hałasem pomieszczeń w budynkach. Izolacyjność akustyczna przegród w budynkach i izolacyjność akustyczna elementów

budowlanych”. Biegła oceniła także budynek powodów w świetle wymogów obowiązujących norm - w sytuacji ograniczenia uciążliwości akustycznych w środowisku zewnętrznym do poziomów dopuszczalnych określonych w aktualnie obowiązujących przepisach oraz – dla nieskrępowanej działalności lotniska, dopuszczonej w związku z wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania. Biegła dokonała także oględzin budynku powodów. Wartości równoważnego poziomu hałasu biegła wyznaczyła poprzez wyznaczenie poziomu hałasu, charakteryzującego uciążliwość akustyczną pojedynczego zdarzenia akustycznego w danym punkcie pomiarowym oraz określenie liczby zdarzeń elementarnych w czasie oceny, w odniesieniu do 0,5 h. Biegła wyjaśniła, że błędnie użyła pojęcia „poziom miarodajny hałasu”, a to z uwagi na jego definicję. W celu uniknięcia wątpliwości biegła wskazała, że dalej określać go będzie nazwą „poziom hałasu właściwy”, dla obliczenia izolacyjności, tj. który zapewni wartość hałasu dla 0,5 h w porze nocnej. Biegła oparła się nadto na dostępnych wynikach badań poziomu hałasu podczas startów i przelotów samolotów, wykonanych w środowisku zewnętrznym w rejonie posesji powoda (punkt pomiarowy 18). Biegła wyjaśniła, że czas odniesienia to 0,5 h dla pory nocnej, wynikający z normy „Akustyka budowlana. Ochrona przed hałasem pomieszczeń w budynkach. Dopuszczalne wartości dźwięku w pomieszczeniach”, gdyż odniesienie krótko trwających zdarzeń akustycznych do wielu godzin dnia i nocy (odpowiednio 16 h i 8 h) rozmywa i splaszczająca wynik nie dając zupełnie opisu efektu przelotu grupy samolotów w ciągu kilku minut nocy lub nawet operacji pojedynczego samolotu powodującego wybudzenie. Biegła wyjaśniła, że wystarczające jest dokonanie pomiarów izolacyjności jednego typowego okna, gdyż określany jest typ okien, wymagania dotyczą grupy w ramach 5 dB, wiadomo w jakim zakresie mieści się izolacyjność. Są dwie serie pomiarów – dla całej przegrody zawierającej okna i dodatkowo mierzona jest energia przechodząca przez same okno. Izolacyjność ścian i stropów w przypadku budynku powodów jest prawidłowa, hałas dostający się do pomieszczenia przechodzi właśnie przez okna.

Zmiana części normy „Akustyka budowlana. Ochrona przed hałasem pomieszczeń w budynkach. Izolacyjność akustyczna przegród w budynkach i izolacyjność akustyczna elementów budowlanych” nie powoduje konieczności aktualizacji opinii, w tym z uwagi na niezmiennosc wymagań koniecznych do zapewnienia, a wynikających z normy „Akustyka budowlana. Ochrona przed hałasem pomieszczeń w budynkach. Dopuszczalne wartości dźwięku w pomieszczeniach”. Nadto w dacie wprowadzenia OOU zmiana ta nie obowiązywała.

W ocenie Sądu, zarówno metoda wykonania opinii, jak i wnioski są wiarygodne, rzetelne i spójne. Na piśmie oraz w toku zeznań na rozprawie biegła w sposób szczegółowy i wyczerpujący odniosła się do uwag podniesionych do opinii przez strony postępowania. W związku z tym Sąd oddalił wniosek o dowód z kolejnej opinii biegłego akustyka.

Co do określenia wartości nakładów na rewitalizację akustyczną, określonych w opinii biegłego akustyka wskazała należy, że w tym zakresie biegły J. W. posiadał niezbędną wiedzę, doświadczenie i kompetencje do sporządzenia opinii. Biegły sporządził wiele opinii w tym zakresie i jest biegłym zarówno z dziedziny budownictwa, jak i akustyki budowlanej. Na piśmie i w wyjaśnieniach na rozprawie biegły odniósł się do uwag podniesionych do tej części jego opinii przez obie strony. Biegły w piśmie z dnia 5 stycznia 2017 r. przedstawił szczegółowe wyjaśnienie co do podstaw wyceny nakładów na wymianę stolarki na stolarkę dźwiękoszczelną. Ponadto w opinii uwzględniono, wbrew zarzutom strony powodowej, wymianę stolarki drewnianej, co biegły podkreślił w trakcie ustnych wyjaśnień. Ze względu na zapotrzebowanie na stolarkę budowlaną o wysokiej izolacyjności akustycznej, nie może mieć bowiem zastosowania standardowa oferta cenowa produktów, dotycząca okien o typowych, powszechnie stosowanych izolacyjnościach akustycznych. Zapewnienie znacznej izolacyjności akustycznej okna wymaga zastosowania odpowiedniego oszklenia o podwyższonej izolacyjności akustycznej, co pociąga za sobą wzrost cen w stosunku do okien standardowych. Żeby ustalić wartość tych materiałów biegły dodatkowo rozmawiał z firmami prowadzącymi ich produkcję i sprzedaż, zapoznał się z ich katalogami i dokonał własnej analizy w tym zakresie. Biegły wyjaśnił też, że z uwagi na ograniczenie infiltracji powietrza do wnętrza budynku spowodowane wzrostem izolacyjności akustycznej stolarki okiennej należy zapewnić prawidłową wentylację budynku po wymianie okien, na co zwróciła uwagę też biegła akustyk T. W.. Biegły J. W. w opinii uzupełniającej z dnia 5 stycznia 2017 roku ocenił rozwiązanie zaproponowane przez biegłą akustyk (wentylację mechaniczną) jako rozwiązanie optymalne, jednak podwyższające standard użytkowy. Rozwiązaniem równoważnym jest zastosowanie wymiany grawitacyjnej powietrza, tym bardziej, że główne wymagania odizolowania przegród wynikają z analizy pory nocnej, kiedy aktywność takich pomieszczeń jak kuchnia i łazienka jest znikoma,

podobnie jak aktywność osób przebywających w budynku. Nadto nawiewniki ściennie mogą mieć zastosowanie w budynku powodów, gdyż biorąc pod uwagę istniejące parametry izolacyjności akustycznej ścian zewnętrznych pełnych i wymagane parametry wypadkowej izolacyjności określone przez biegłą akustyk, poziomy odizolowania nie są tak wysokie jak w innych przypadkach. Biegły wyjaśnił, że prawidłowy efekt zapewniają tutaj nawiewniki ściennie EHT 780 z mufą akustyczną i okapem z wkładką akustyczną, obniżają wypadkową izolacyjność akustyczną do poziomu nie mniejszego niż wymagany i wskazany w opinii biegłej akustyk, nie zwiększają standardu nieruchomości, jak wentylacja mechaniczna, a w pełni spełniają swoją rolę. Sąd uznał te wyjaśnienia za logiczne i prawidłowe. Z innych analogicznych spraw przeciwko (...) wiadomym też jest Sądowi z urzędu, że takie rozwiązanie co biegły J. W. proponują też inni biegli akustycy, jak np. A. K.. Nadto biegła T. W. nie ma uprawnień do sporządzania opinii w zakresie instalacji i systemów wentylacyjnych. Biegły J. W. jest natomiast biegłym nie tylko z dziedziny budownictwa, lecz również akustyki budowlanej.

W ocenie Sądu opinia biegłego J. W. wraz z pisemnym i ustnymi wyjaśnieniami biegłego nie budziła żadnych wątpliwości pod względem merytorycznym i stanowiła podstawę dokonanych przez Sąd ustaleń faktycznych. W tym miejscu trzeba podkreślić, że Sąd nie jest obowiązany dążyć do sytuacji, aby opinią biegłego zostały przekonane obydwie strony, co zresztą najczęściej jest prawie niemożliwe, gdyż opinia korzystna dla jednej strony, nie przekonuje strony przeciwnej. Wystarczy zatem, że opinia jest przekonująca dla Sądu, który wiążąco też ocenia, czy biegły wyjaśnił wątpliwości zgłoszone przez stronę (zob. wyrok SN z dnia 19.05.1998r., II UKN 55/98, OSNP 1999/10/351).

Z uwagi na wyżej opisaną rzetelność i przydatność opinii biegłego J. W. w zakresie nakładów akustycznych, Sąd oddalił wnioski o kolejną opinię biegłego co do wartości nakładów.

Sąd oddalił pozostałe niedopuszczone wnioski dowodowe stron. Powyższe dowody nie mogłyby przyczynić się do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy albo stanowiły polemikę stron postępowania między sobą oraz nieuzasadnioną polemikę z prawidłowymi ustaleniami poczynionymi przez biegłych. Należy również wskazać, że strona powodowa nie przedstawiła dowodów, zdolnych podważyć konkluzje opinii biegłego J. W.. Z kolei zeznania M. D. i G. B. i posiadane przez nich informacje nie przyczyniłyby się w istotny sposób do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy w zakresie żądania odszkodowania z tytułu konieczności poniesienia nakładów akustycznych, a doprowadziły jedynie do przedłużenia postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

W ramach powództwa powodowie zgłosili dwa żądania - odszkodowania z tytułu spadku wartości nieruchomości oraz odszkodowania związanego z koniecznością poniesienia nakładów akustycznych w budynku mieszkalnym powodów na tej nieruchomości, wywodząc swoje roszczenia z faktu utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P.-Ł. uchwałą nr XVIII/302/12 Sejmiku Województwa (...) z dnia 30 października 2012 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P.-Ł. w P., na mocy której należąca do nich nieruchomość znalazła się w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania. Roszczenie z tytułu spadku wartości nieruchomości powodów było już przedmiotem rozstrzygnięcia zawartego w wyroku częściowym. Zatem przedmiotem wyroku końcowego było rozpoznanie roszczenia powodów za nakłady konieczne do zapewnienia odpowiedniego klimatu akustycznego w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania wokół (...) w P. oraz orzeczenie o kosztach procesu.

W art. 129 - 136 p.o.ś. ustawodawca uregulował samodzielne podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej związanej z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości oraz z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania, opierając się na założeniu, że ryzyko szkód związanych z działalnością uciążliwą dla otoczenia powinien ponosić podmiot, który tę działalność podejmuje dla własnej korzyści (cuius damnum eius periculum). Przesłankami tej odpowiedzialności są: wejście w życie uchwały wydanej przez właściwy organ samorządu terytorialnego, ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości, szkoda poniesiona przez właściciela nieruchomości, jej użytkownika wieczystego lub osobę, której przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości, i związek przyczynowy między

wprowadzonym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości a szkodą (por. post. SN z dnia 24 lutego 2010 r., III CZP 128/09, Lex nr 578138).

Zgodnie z art. 129 ust. 2 w zw. z art. 129 ust. 1 u.p.o.ś. odszkodowanie służy, jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się ograniczone. Stosownie do art. 135 § 1 u.p.o.ś. obszary ograniczonego użytkowania m.in. dla lotniska tworzy się jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaganej przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu lub innego obiektu. Wymieniony obszar dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie, tworzy obecnie - zgodnie z art. 135 ust. 2 u.p.o.ś. - sejmik województwa, w drodze uchwał (a wojewoda w drodze rozporządzenia, przed nowelizacją przytoczonego przepisu), zaś dla zakładów lub innych obiektów, niewymienionych w art. 135 ust. 2 u.p.o.ś., rada powiatu, w drodze uchwały (art. 135 ust. 3 u.p.o.ś.). Tworząc obszar ograniczonego użytkowania, wskazane organy określają granice obszaru, ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu, wymagania techniczne budynków oraz sposób korzystania z terenów wynikające z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko lub analizy porealizacyjnej albo przeglądu ekologicznego (art. 135 ust. 3a u.p.o.ś.). Tworzące obszar ograniczonego użytkowania uchwała sejmiku województwa (rozporządzenie wojewody) albo uchwała rady powiatu - po ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym (art. 2 i art. 13 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 68, poz. 449) - stają się aktami prawa miejscowego.

Jak zauważył bowiem Sąd Najwyższy (zob. orzeczenia Sądu Najwyższego: wyrok z dnia 25 lutego 2009 r., II CSK 546/08, publ. Biul. SN 2009/7/11 oraz Lex nr 503415; postanowienia z dnia 24 lutego 2010 r., III CZP 128/09, niepubl. oraz z dnia 9 kwietnia 2010 r., III CZP 17/10, publ. Lex nr 584036) – które to stanowisko Sąd Okręgowy podziela, przewidziana w art. 129 poś odpowiedzialność odszkodowawcza obejmuje także te szkody, które wynikają z przekroczenia standardów jakości środowiska w zakresie emitowanego hałasu. U podstaw tego poglądu leży wykładnia celowościowa regulacji zawartej w ustawie Prawo ochrony środowiska. W myśl tej wykładni, art. 135 ust. 1 poś, przewidujący możliwość ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, jest wyjątkiem od zasady wyrażonej w art. 144 ust. 1 poś, zgodnie z którą eksploatacja instalacji w rozumieniu art. 3 pkt. 6 poś, nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska. Wyjątek ten polega na tym, że na terenie obszaru ograniczonego użytkowania, eksploatacja instalacji może powodować przekroczenie standardów jakości środowiska.

Za tą szeroką interpretacją przemawia dążenie do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania. Rozszczępienie tych skutków na szkody wynikające z ograniczeń przewidzianych wprost w rozporządzeniu o ustanowieniu obszaru ograniczonego użytkowania oraz szkody wynikające z emisji hałasu jest sztuczne (tak: SN w postanowieniu z dnia 9 kwietnia 2010 r., III CZP 17/10, publ. Lex nr 584036).

Odnosząc powyższe do okoliczności sprawy stwierdzić należy, że powodowie wykazali wszystkie przesłanki odpowiedzialności pozwanego w oparciu o art. 129 ust. 2 poś w zw. z art. 136 ust. 3 poś co do żądania z tytułu nakładów.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, że w dniu 30 stycznia 2012 r. Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę nr XVIII/302/12 w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P.. Obszar ograniczonego użytkowania podzielony został na dwie strefy - wewnętrzną i zewnętrzną, w zależności od odległości od lotniska P. - Ł. i poziomu natężenia hałasu w danej strefie, a nieruchomość stanowiąca działkę nr (...), znajduje się w obszarze ograniczonego użytkowania w jego strefie wewnętrznej.

Dalej sąd zauważa, że zgodnie z przepisem art. 129 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska z roszczeniem odszkodowawczym „można wystąpić” w okresie dwóch lat od wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa

miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Cytowany przepis ustawy wprowadza termin zawity, niebędący terminem przedawnienia, którego upływ ma ten skutek, że roszczenie to wygasa (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2008 r., II CSK 216/2008). Terminowe zgłoszenie roszczenia odszkodowawczego obowiązkanemu powoduje, że roszczenie nie wygasa, przy czym do zgłoszenia roszczenia nie jest niezbędnie konieczne jego dochodzenie przed sądem. Ponieważ jest to odszkodowawcze roszczenie majątkowe, co do którego zastosowanie znajduje art. 117 § 1 k.c. stwierdzić należy, że podlega ono przedawnieniu. Przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska nie statuuje szczególnych postanowień oznaczających termin przedawnienia tego roszczenia. Ponieważ nie jest to roszczenie wynikające z reżimu odpowiedzialności deliktowej, nie ma podstaw do zastosowania w tym przypadku przepisu art. 442¹ § 1 k.c. Przyjąć więc należy, że roszczenie przewidziane w art. 129 ust. 2 ustawy przedawnia się w terminie ogólnym z art. 118 k.c. (w rozpoznawanej sprawie wynoszącym 10 lat). Termin ten biegnie od chwili powstania roszczenia - to znaczy od dnia wprowadzenia ograniczeń korzystania z nieruchomości w drodze ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, od tego momentu bowiem roszczenie jest wymagalne i może być dochodzone od zobowiązanego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r., II CSK 161/13).

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwolił na ustalenie, że powodowie zgłosili pozwanemu roszczenie przed upływem terminu zawitego liczonego od daty wejścia w życie tej uchwały. Powodowie dokonali tego poprzez złożenie pozwu do sądu (11 września 2013 roku – koperta k. 107) i jego doręczenie pozwanemu (24 października 2013 roku zpo k. 116). Powyższe nadto przed upływem dziesięcioletniego terminu przedawnienia i z uwagi na treść art. 123 § 1 pkt 1 k.c. przerwało jego bieg.

Jak wskazano nadto powyżej bezpośrednim uszczerbkiem powodów związanym z ustanowieniem strefy ograniczonego użytkowania są również koszty związane z zapewnieniem w ich budynku mieszkalnym właściwego klimatu akustycznego. Na konieczność zapewnienia takich warunków wskazują bowiem wymagania określone w uchwale Sejmiku Województwa (...) nr XVIII/302/12. Zgodnie zaś z dyspozycją art. 136 ust. 3 poś w razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków szkoda, o której mowa w art. 129 ust. 2, są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie.

Przy dokonywaniu wykładni wskazanego przepisu należy wziąć pod uwagę, że celem uregulowań art. 129 i 136 ustawy p.o.ś. jest ułatwienie osobom poszkodowanym w wyniku wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. Zatem należy przyjąć, że wskazanie na koszty poniesione w celu wypełnienia wymagań technicznych przez istniejące budynki miało wyeliminować spory co do objęcia tych kosztów obowiązkiem naprawienia szkody. Obowiązek naprawienia szkody przez wypłatę odpowiedniej sumy pieniężnej powstaje z chwilą wyrządzenia szkody i nie jest uzależniony od tego, czy poszkodowany dokonał naprawy rzeczy i czy w ogóle zamierza ją naprawić. Odszkodowanie bowiem ma wyrównać uszczerbek majątkowy powstały w wyniku zdarzenia wyrządzającego szkodę, istniejący od chwili wyrządzenia szkody do czasu, gdy zobowiązany wpłaci poszkodowanemu sumę pieniężną odpowiadającą szkodzie ustalonej w sposób przewidziany prawem (por. uchwała Sądu Najwyższego z 15 listopada 2001r. III CZP 68/01, OSNC 2002, z.6, póź. 74; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 10 kwietnia 2008 r. I ACa 2/08, M.Prawn. 2010/12/692).

Wskazać należy, że szkoda w majątku powodów przejawiająca się w konieczności poniesienia nakładów rewitalizacyjnych powstała już w dacie wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) z dnia 30 stycznia 2012 r. tj. w dniu 28 lutego 2012 r. Ustalając stan techniczny budynku mieszkalnego i wymagania akustyczne jaki ten budynek winien spełniać uwzględniono zatem stan przegród budowlanych na dzień wejścia w życie ww. uchwały. W związku z tym należy mieć tu na uwadze, że po wprowadzeniu przedmiotowej uchwały budynek mieszkalny powodów nie spełnia norm dla zamierzonych i wyliczonych poziomów dźwięku hałasu. Budynek ten wymaga zatem - po wprowadzeniu obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Ł. - dodatkowej modernizacji w zakresie wymiany stolarki okiennej. Ze względu na zapotrzebowanie na stolarkę budowlaną o wysokiej i bardzo wysokiej izolacyjności akustycznej, nie może mieć zastosowania standardowa oferta cenowa produktów, dotycząca okien o typowych, powszechnie stosowanych izolacyjnościach akustycznych. Zapewnienie znacznej izolacyjności akustycznej

okna wymaga zastosowania odpowiedniego oszklenia, a także odpowiedniego starannego montażu, w związku z czym wzrost wymagań dotyczących izolacyjności pociąga za sobą wzrost cen w stosunku do okien standardowych.

Ponieważ wzrost izolacyjności akustycznej stolarki budowlanej powoduje ograniczenie infiltracji powietrza do wnętrza budynku, adaptacja akustyczna obejmuje również działania służące poprawie sprawności systemu wentylacji, tj. instalację nawiewników ściennych z (...) 780 z mufą akustyczną i okapem akustycznym. Z przyczyn wskazanych przy analizie dowodów za nieuzasadnione Sąd uznał natomiast zastosowanie wentylacji mechanicznej z rekuperatorem – o co wnosili powodowie. Wentylacja mechaniczna, jak wynika ze wcześniejszych rozważań nie jest konieczna, wymagany przepływ powietrza i izolacyjność akustyczną zapewniają opisane powyżej nawiewniki ścienne.

Jak wynika z poczynionych ustaleń, w pomieszczeniach chronionych budynku powodów dochodzi do przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu w związku z czym konieczne jest podniesienie izolacyjności akustycznej budynku w ww. sposób. Łączna wartość tych nakładów niezbędnych do poniesienia celem zapewniania właściwego klimatu akustycznego stanowi wg cen aktualnych kwotę 20.160,05 zł.

Podsumowując powodowie wykazali, że szkoda w postaci poniesienia nakładów na rewitalizację akustyczną w budynku mieszkalnym na ich nieruchomości wynosi 20.160,05 zł.

W związku z tym Sąd zasądził z tego tytułu od pozwanego na rzecz powodów T. i H. D. kwotę 20.160,05 zł. Wobec braku podstaw do solidarności wierzycieli (art. 369 k.c.) w zakresie roszczenia małżonków T. i H. D. kwota została zasądzona na ich rzecz łącznie jako małżonków pozostających we wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie od zasądzonej należności głównej sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. Roszczenie o odszkodowanie jest roszczeniem bezterminowym, a zatem staje się ono wymagalne, zgodnie z art. 455 k.c., po wezwaniu dłużnika do zapłaty. Wskazać należy na treść art. 363 § 2 k.c. zgodnie z którym jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili.

Sąd podziela aktualne stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 8 listopada 2016 roku wydanym w sprawie III CSK 342/15, gdzie stwierdził, że w wypadku kiedy przedmiotem sporu jest świadczenie pieniężne należne wierzycielowi, w tym także świadczenie odszkodowawcze dochodzone na podstawie art. 129 ust. 2 i 4 oraz art. 136 ust. 1 i 3 p.o.ś., zasadą pozostaje, że termin płatności świadczenia – w zakresie kwot nim żądanych i uznanych ostatecznie za uzasadnione – wyznacza wezwanie dłużnika do zapłaty. Wierzyciel nie ma obowiązku wykazywania szkody poniesionej w wyniku nieterminowej zapłaty, ani udawadniania, że w chwili otrzymania wezwania dłużnik dysponował wiedzą niezbędną do oszacowania wielkości roszczenia. To na dłużniku bowiem ciąży obowiązek dowodzenia, że w tym wypadku występują szczególne okoliczności podważające powstanie stanu wymagalności roszczenia w chwili wezwania do zapłaty. W ocenie Sądu pozwany w sprawie tego rodzaju okoliczności nie wykazał. Charakter roszczenia powodów i powszechność analogicznych roszczeń innych osób, których nieruchomości położone były w tej samej strefie obszaru ograniczonego użytkowania, w połączeniu z już wcześniej rozpatrywanymi przez sądy powództwami dotyczącymi tożsamyh roszczeń związanych z utworzeniem obszarów ograniczonego użytkowania wokół innych polskich lotnisk, umożliwiło pozwanemu oszacowanie z dość dużą dokładnością wielkości wchodzącego w grę odszkodowania. Tym samym zasadnym było zasądzenie odsetek w sprawie od dnia 1 listopada 2013 roku. Jak wskazano powyżej powodowie przed złożeniem pozwu w niniejszej sprawie nie wezwali pozwanego do zapłaty odszkodowania za utratę wartości nieruchomości. W związku z brakiem uprzedniego wezwania pozwanego do zapłaty roszczenia, dopiero doręczenie pozwanemu odpisu pozwu – co nastąpiło 24 października 2013 r., stanowiło tu wezwanie do zapłaty. Zgodnie przy tym z art. 455 k.c. świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. „Niezwłocznie” nie oznacza jednak, aby świadczenie miało być spełnione „natychmiast”, a bez nieuzasadnionej zwłoki, tj. w takim terminie, w jakim działający prawidłowo dłużnik mógłby je spełnić w normalnym toku prowadzenia swoich spraw. Jest to więc, jak zauważono w wyroku Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2006 r. (II CSK 293/06) „termin obiektywnie realny”. Aby ocenić, co jest takim terminem, należy wziąć pod uwagę rodzaj i rozmiar

świadczenia lub inne okoliczności niezbędne do wykonania zobowiązania (zob. Kodeks cywilny. Komentarz, red. dr hab. K. O., 2017). Mając na uwadze wielkość świadczenia powodów, a także fakt, że zobowiązany do jej zapłaty pozwany jest Spółką, w której obowiązują określone zasady finansowe i księgowe, w ocenie Sądu realny termin spełnienia świadczenia to 7 dni, tj. do dnia 31 października 2017 roku. Pozwany od dnia 1 listopada 2013 roku pozostawał zatem w opóźnieniu w spełnianiu świadczenia. Uwzględniając zmiany przepisów co do odsetek ustawowych zasądzono zatem od dnia 1 listopada 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. odsetki ustawowe, a od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty odsetki ustawowe za opóźnienie. Dalej idące roszczenie odsetkowe podlegało oddalaniu jako bezzasadne.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. obciążając nimi pozwanego w 73%, a powodów w 27%. Powodowie wygrali proces w 73%, gdyż łącznie domagali się kwoty zł (46.056 zł z tytułu utraty wartości nieruchomości oraz 43.500 zł odszkodowania w zakresie nakładów), a zasądzono na ich rzecz łącznie kwotę 65.668,05 zł.

Na koszty postępowania poniesione przez powodów złożyły się: opłata od pozwu 3.800 zł, koszty zastępstwa procesowego 3.600 zł (ustalone w oparciu o § 6 pkt 6 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu), opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł, wydatki na poczet opinii biegłych 5.000 zł, koszty zastępstwa procesowego w II. instancji 1.800 zł (ustalone w oparciu o § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust 1 pkt 2 ww. Rozporządzenia). Łącznie jest to kwota 14.217 zł.

Koszty poniesione przez stronę pozwaną to: koszty zastępstwa procesowego 3.600 zł ustalone w oparciu o § 6 pkt 6 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 ww. Rozporządzenia, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł, zaliczka na poczet opinii biegłych 1.000 zł, koszty dwóch postępowań skargowych tj. 2 x 30 zł opłata od skargi, koszty zastępstwa procesowego w dwóch postępowaniach skargowych 300 zł (§ 6 pkt 4 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 1 ww. Rozporządzenia) i 150 zł (§ 6 pkt 3 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 1 ww. Rozporządzenia), koszty zastępstwa procesowego w II. instancji 1.800 zł (ustalone w oparciu o § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 ww. Rozporządzenia), opłata od apelacji 2.276 zł. Łącznie jest to kwota 9.203 zł.

Łączne koszty procesu poniesione przez strony to zatem kwota 23.420 zł, z czego 27% czyli 6.323,40 zł powinni ponieść powodowie. W związku z tym pozwany powinien zwrócić powodom kwotę 7.893,60 zł (poniesione przez powodów 14.217 zł – 6.323,40 zł). W wyroku w tym zakresie nastąpiła omyłka, która podlega sprostowaniu osobnym postanowieniem.

Sąd nie uwzględnił po stronie powodów jako kosztu procesu wydatku związanego z przeprowadzeniem dowodu z prywatnej opinii. Zgodnie z art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego radcy prawnego, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Koszt takiej opinii mógłby stanowić element należnego powodom odszkodowania, jednak strona powodowa – reprezentowana przez fachowego pełnomocnika - żądania takiego w sprawie nie zgłosiła. Za utrwalony należy bowiem uznać pogląd zaprezentowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że odszkodowanie może - stosownie do okoliczności sprawy - obejmować także koszty ekspertyzy wykonanej na zlecenie strony (vide uchwała SN z dnia 18 maja 2004 roku wydana w sprawie III CZP 24/04).

Pełnomocnik powodów nie wnosił o zwrot kosztów ponizonych w związku ze środkami odwoławczymi pozwanego od orzeczeń w przedmiocie wynagrodzenia biegłych, w związku z tym na podstawie art. 109§2 k.p.c. nie zostały one uwzględnione. Również nie uwzględniono kosztów strony pozwanej w postępowaniu zażaleniowym, gdyż Sąd II instancji nie pozostawił w tym zakresie rozstrzygnięcia tutejszemu Sądowi.

Nieuiszczone koszty sądowe to z kolei kwota 3.985,02 zł, w tym: opłata od rozszerzonego żądania pozwu w zakresie utraty wartości nieruchomości 678 zł, wydatki związane z opiniami biegłych, nie mające pokrycia w zaliczkach uiszczonych przez strony w łącznej kwocie 3.307,02 zł (3.904,43 zł z postanowienia z dnia 15 października 2015 roku k. 703 + 4.368,88 zł z postanowienia z dnia 4 października 2016 roku k. 1147 + 1.033,71 zł z postanowienia z dnia 24 stycznia 2017 roku k. 1248 pomniejszone o zaliczki uiszczone przez strony w łącznej kwocie 6.000 zł). W związku z

tym na podstawie art. 100 k.p.c. i art. 130³§2 k.p.c. i w zw. z art. 113 ust. 1 i art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazano ściągnąć w pkt 3b. wyroku na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu od powodów kwotę 1.075,96 zł, a od pozwanego kwotę 2.909,06 zł.

SSO Agnieszka Śliwa